

RIKTLINJE

AVGIFTER INOM OMSORGEN OM ÄLDRE OCH PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Nacka kommun, Riktlinje. Denna riktlinje ersätter tidigare beslutade riktlinjer Avgifter för äldre och personer med funktionsnedsättning samt Egenavgifter för vuxna vid vård och behandling eller stöd- och omvårdnadsboende.

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2021/1101	Ange datum.	Kommunfullmäktige	Kommunfullmäktige	Social- och äldredirektör
Riktlinje	Avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning			

Avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

Dokumentets syfte

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för handläggare samt att ge information till nackabor som kommer i kontakt med socialnämndens verksamheter. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i kunds rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Riktlinjerna är därför vägledande och gäller inte utan undantag.

Dokumentet gäller för

Personer som är beviljade insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) eller enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Begreppsförklaring

Kund ersätter begreppet som används i socialtjänstlagen och avser den enskilde personen som ansöker om eller har beviljade insatser.

Nackabor är de personer/kommuninvånare som ännu inte är kund.

Prisbasbelopp: Är ett värde som årligen fastställas av regeringen. Prisbasbeloppet ska spegla prisutvecklingen i samhället och används vid beräkning av bland annat avgifter.

Maxtaxa: Är den högsta avgiften som får tas ut för hemtjänst eller den högsta avgiften som får tas ut för omvårdnadsavgift på särskilt boende.

Innehållsförteckning

avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	1
Innehållsförteckning	2
Allmänt	4
Handläggning av avgifter	4
Avgiftsbeslut	4
Avgiftsunderlag.....	5
Familjesituation	5
Makar/registrerade partners/sambor	5
Minderåriga barn	6
Bosättning och familjebildning	6
Förbehållsbelopp	6
Minimibelopp	6
Individuell del.....	6
Matkostnader	7
Beräkning av boendekostnad	7
Boendeavgift	8
Subvention för låga inkomster i särskilt boende	8
Beräkning av inkomst vid utmätning och skuldsanering.....	8
Gemensam räkning	9
Avgiftsutrymme.....	9
Uträkning av avgiftsutrymme	9
Reducering av avgift.....	10
Dubbla boendekostnader	10
Avgifter för insatser beviljade enligt socialtjänstlagen.....	10
Hemtjänst.....	10
Trygghetslarm	11

Korttidsboende.....	11
Dagverksamhet	11
Särskilt boende.....	11
Avgifter för personer som bor på HVB-hem	11
Avgiftsfria insatser enligt Socialtjänstlagen.....	12
Avgifter för insatser beviljade enligt LSS.....	12
Personlig assistans	13
Ledsagarservice.....	13
Kontaktperson	13
Avlösarservice i hemmet	13
Korttidsvistelse utanför det egna hemmet.....	13
Måltidskostnader vid korttidsvistelse/läger	13
Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år	13
Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar	14
Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad	14
Daglig verksamhet enligt 9 § 10 stycket LSS	14
Habiliteringsersättning.....	14

Allmänt

Dessa riktlinjer behandlar avgifter för insatser som beviljats enligt socialtjänstlag (2001:453) (SoL) för personer 65 år och äldre och personer med funktionsnedsättning. Avgifterna regleras i 8 kap. SoL. I riktlinjen beskrivs även självkostnader som kund ska betala vid vissa insatser enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Av socialtjänstlagen framgår att:

- kommunen har rätt att bestämma grunderna för avgiftssystemets utformning inom lagens ramar
- avgifterna ska vara skäliga
- avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader
- avgifterna får skilja sig åt med hänsyn till kundens ekonomiska förhållanden
- kunder ska ha kvar tillräckliga medel för sina normala levnadskostnader (förbehållsbelopp)

Handläggning av avgifter

Avgiftsbeslut

Ett avgiftsbeslut består av en individuell ekonomisk utredning för att fastställa kunds avgiftsunderlag, faktiska boendekostnader och minimibelopp med hänsyn taget till eventuella individuella tillägg/avdrag.

Alla beslut om avgifter ska vara skriftliga. Vid en förändring som kan påverka avgiftens storlek ska kommunen fatta ett nytt avgiftsbeslut. Om förändringen beror på en ändring av prisbasbeloppet behöver inte kommunen i förväg underrätta om avgiftens förändring. Vid ändrade förhållanden av inkomst eller boendekostnad upprättas ett nytt avgiftsbeslut. Avgiftsunderlaget ska kontrolleras minst en gång per år.

En ändrad avgift ska gälla från och med månaden efter den månad som anledningen till ändringen uppkom.

Kunden kan överklaga beslut om avgift till förvaltningsrätten.

Avgiftsunderlag

Avgiftsunderlag är den inkomst kunden kan antas få under de närmaste tolv månaderna fördelat med lika belopp per månad. Inkomsten ska enligt 8 kap. 4§ SoL beräknas med tillämpning av 102 kap. 29 § socialförsäkringsbalken (SFB).

I samband med beviljad insats får kunden möjlighet att inkomma med underlag för att inkomstpröva sin avgift. Om kund väljer att inte medverka i inkomstutredning eller om underlag saknas blir beslutet den högsta avgiften, maxtaxan. Handläggaren kontrollerar inkomsterna en gång om året med Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.

Med inkomst avses

- inkomst av tjänst
- sjuk och aktivitetsersättning
- inkomst av näringsverksamhet
- inkomst av kapital, beräknat per den 31/12 föregående år
- inkomst av livränta
- pension (garantipension, tilläggspension, tjänstepension, efterlevandepension, premiepension, privata pensionsförsäkringar)
- bostadsbidrag
- bostadstillägg för pensionärer (BTP)
- särskilt bostadsbidrag för pensionärer (SBTP)
- äldreförsörjningsstöd (ÄFS)
- andra regelbundna bidrag (dock inte handikappersättning, inkomstpensionstillägg, försörjningsstöd, assistansersättning, barnbidrag och ersättning som betalas ut till kapitalförsäkringar)

Bostadstillägg är en del av den inkomst som påverkar förbehållsbeloppet. Kunden är därför skyldig att söka bostadstillägg om det inte är uppenbart att kunden inte har rätt till det. Om en kund inte söker bostadstillägg kan konsekvensen det innebära att kunden får betala en högre avgift.

Familjesituation

Makar/registrerade partners/sambor

Makars och registrerade partners inkomster räknas samman och den gemensamma inkomsten är avgiftsgrundande. Motsvarande gäller sambos inkomster när det är ekonomiskt mest fördelaktigt för kunden.

Minderåriga barn

Kunders familjesituation kan medföra ökade kostnader på grund av underhållsstöd för minderåriga barn, arbetsresor och andra kostnader som finns för en familjs underhåll.

Om det finns barn i hushållet görs ett individuellt tillägg som motsvarar konsumentverkets beräknade normalkostnader för barn i motsvarande ålder.

Bosättning och familjebildning

Yngre kunder (under 65 år) med funktionsnedsättning har i vissa fall högre kostnader för bosättning och familjebildning. Levnadskostnaderna för yngre kunder under 65 år beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 procent. Det tas i beaktning när sökandes make/maka är under 65 år.

Förbehållsbelopp

Förbehållsbelopp är det belopp som kunden ska ha kvar av sina egna medel innan avgiften för insatserna bestäms. Kundens förbehållsbelopp är summan av kundens minimibelopp efter individuella tillägg/avdrag samt boendekostnad.

Minimibelopp

Minimibeloppets nivå bestäms med utgångspunkt från prisbasbeloppet som regeringen fastställer årligen.

Minimibeloppet utgår från Konsumentverkets beräkning av skäliga levnadskostnader. Beloppet ska täcka livsmedel (alla måltider), kläder, skor, hygien, tidningar, telefon, hushållsel, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, medicin, tandvård med mera.

Minimibeloppet ska enligt 8 kap.7 § Socialtjänstlagen vara lägst en tolftedel av

- 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående kunder över 65 år
- 1,446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor över 65 år.

För kunder som blir beviljade insatsen HVB sker beräkningen av egenavgiften enligt riksnormen för försörjningsstöd.

Individuell del

Det kan finnas särskilda omständigheter när kunder har fördyrade levnadsomkostnader inom ramen för de poster som det lagstadgade minimibeloppet avser täcka. Det kan också förekomma att kunden därutöver, av olika skäl, har andra levnadsomkostnader än dessa.

I båda fallen ska nivån på minimibeloppet höjas i skälighets omfattning under förutsättning att:

- kostnaden är av den karaktär att den tillgodoses inom ramen för minimibeloppet
- kostnaden är av varaktig karaktär
- kostnaden inte avser ett oväsentligt belopp vilket avses en kostnad på minst 200 kronor per månad för varje enskild post. Kostnaden ska kunna styrkas genom kvitton, intyg eller andra handlingar.

Minskning av förbehållsbeloppet kan göras om kunden inte har en kostnad för sådant som ingår i minimibeloppet. Det innebär att minimibeloppet kan minskas om kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst, dagverksamhet, särskilt boende eller om posten tillhandahålls kostnadsfritt. Om kunden har kostnad för god man/förvaltare räknas det som ett individuellt tillägg på förbehållsbeloppet. Det är arvodesbeslutet som ligger till grund för det individuella tillägget. Först efter att första arvodesbeslutet är beslutat kan kunden få tillägget för god man/förvaltare. Kostnader för förbrukningsartiklar exempelvis toalettpapper, schampo, tvål medför ingen minskning av förbehållsbeloppet.

Matkostnader

För den som bor permanent på ett särskilt boende enligt SoL är matkostnaden högre än Konsumentverkets beräkningar. I dessa fall görs ett individuellt tillägg. Tillägget är beroende av hur stor skillnaden blir mellan Konsumentverkets beräkningar för personer mellan 61–74 år och den faktiska matkostnaden i det särskilda boendet.

Kunder som bor i ordinärt boende och har matdistribution betalar endast för beställd matlåda. Ingen kostnad tas ut för leveransen. Kundens kostnader för matdistribution är därför inte kostnadsfördyrande.

Beräkning av boendekostnad

Som huvudregel ingår alla kostnader för uppvärmning av bostad och vatten i hyran/avgiften för lägenhet. För den som bor i hyrd bostad är boendekostnaden lika med den avtalade hyreskostnaden inklusive uppvärmningskostnader. Hushållsel ingår inte.

Beräkningen av boendekostnaden för den som bor i bostadsrätt görs på samma sätt som för hyrd bostad. Om kunden har bostadslån utgör 70 procent av den månatliga räntekostnaden boendekostnad.

För den som bor i kooperativ hyresrätt beräknas kostnaden på samma sätt som för hyresrätt. Om kunden har bostadslån ska handläggaren beräkna kostnaden på samma sätt som för bostadsrätt.

För den som bor i villa ingår följande som boendekostnad:

- 70 % av räntekostnader för bostadslån med säkerhet i fastigheten
- 70 % av tomträttsavgäld/hyra för tomtmark
- aktuell kommunal fastighetsavgift delat med 12 månader
- kostnader för uppvärmning av bostad och uppvärmning av vatten
- övriga driftskostnader som kostnader för vatten och avlopp, sophämtning och underhåll

Boendeavgift

I SoL finns en högsta som får tas ut för bostad i särskilt boende. Den får debiteras i de fall boendekostnaden inte ska fastställas som hyra (bostad som inte omfattas av hyreslagen, vanligtvis två- eller flerbäddsrum eller bostad där hyresförhållande inte är upprättat).

Utifrån 8 kap 5 § SoL är den högsta avgift som får tas en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet. Detta gäller för bostad i särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen.

Bestämmelserna i 12 kap. jordabalken är i normalfallet tillämpliga för boende i lägenhet eller eget rum som bor på särskilt boende under förutsättning att kunden har ensam dispositionsrätt till rummet eller lägenheten. Jordabalken är inte tillämplig i de fall två personer eller fler inte valt att dela rum, då ska kunden debiteras en schablonhyra istället för faktisk hyra. Denna schablon ändras årligen utifrån regeringsbeslut.

Subvention för låga inkomster i särskilt boende

Kunder som bor på särskilt boende garanteras att ha 4 procent av prisbasbeloppet kvar per månad efter det att hyra och mat betalats. Undantag sker för kunder med ett kapital överstigande 100 000 kronor per kund. En kund kan inte få både subvention i särskilt boende och ersättning för dubbla boendekostnader samtidigt.

Beräkning av inkomst vid utmätning och skuldsanering

Kronofogdemyndigheten ser till att kunden får behålla pengar för att betala sin avgift till kommunen. Det är kundens inkomst före utmätning eller skuldsanering

som ligger till grund för avgiftsberäkningen. Vid behov bör kommunen hjälpa till i kontakter med Kronofogdemyndigheten.

Gemensam räkning

När handläggaren ska fatta beslut om kundens avgift måste det ske med hänsyn till kundens make/maka/partner. Beslutet får inte resultera i att maken/makan/partnern får en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Lösningen är att makar och registrerade partners betalar endast en hemtjänst/omvårdnadsavgift tillsammans. Om den ena maken/partnern bor på särskilt boende och den andra parten hemma så betalar den som bor hemma ingen avgift. Denna regel gäller även om den som bor på särskilt boende inte betalar någon omvårdnadsavgift och är avgiftsbefriad.

Avgiftsutrymme

Genom att lägga ihop boendekostnaden, det lagstadgade minimibeloppet samt eventuella individuell tillägg/avdrag får man fram förbehållsbeloppet.

Förbehållsbeloppet dras sedan av från den sammanlagda inkomsten efter skatt samt eventuellt bostadstillägg.

Den summa som återstår är kundens avgiftsutrymme och avgör vilken avgift som kan tas ut av kunden.

Om kunden inte vill uppge inkomst eller förmögenhet betalar kunden högsta avgiften enligt maxtaxan.

Uträkning av avgiftsutrymme

- + nettoinkomst per månad
- + nettoinkomst av kapital per månad
- + eventuellt bostadstillägg
- + eventuellt andra skattefria inkomster

Summa = avgiftsunderlag

- + minimibelopp
- + eventuellt individuellt tillägg
- eventuellt individuellt avdrag
- + bostadskostnad

Summa = förbehållsbelopp

- +avgiftsunderlag
- förbehållsbelopp

Summa = avgiftsutrymme

Reducering av avgift

I de fall en kund har 0 kronor eller ett negativt avgiftsutrymme tas ingen avgift ut. Matkostnad ligger utanför avgiftsutrymmet.

Om kunden har negativt avgiftsutrymme kan avgiften för kost i undantagsfall reduceras.

Dubbla boendekostnader

Vid inflyttning från ordinärt boende till särskilt boende kan förbehållsbeloppet utökas med den faktiska kostnaden för den tidigare bostaden under högst tre månader. Denna ökning gäller bara kunder med ett kapitalinnehav som understigande 100 000 kronor per kund. Den som vill ha kompensation för dubbel hyra ska ansöka om detta på en särskild blankett senast sex månader efter inflyttningsdatumet. De dubbla boendekostnaderna ska styrkas med inkomstförfrågan, kostnadsavier för den ordinära bostaden (vid hyres- eller bostadsrätt), kvitto för betalda hyror eller avgifter för de månader ansökan gäller samt bekräftelse på att lägenhet/hus är lämnat till försäljning eller återlämnat till hyresvärd. Man kan bara få ersättning för dubbla boendekostnader första gången man flyttar in på särskilt boende, om personen senare byter boende kan denne inte få ersättning igen. En kund kan inte få både ersättning för dubbla boendekostnader och subvention i särskilt boende samtidigt.

Avgifter för insatser beviljade enligt socialtjänstlagen

Avgiften omfattar vissa insatser som beviljas enligt Socialtjänstlagen. Insatserna är biståndsbedömda enligt 4 kap. 1 eller 2 §§ socialtjänstlagen. Enligt SoL finns ett maximalt belopp, maxtaxan som är den högsta avgiften som får tas ut för hemtjänstinsatser eller omvårdnadsavgift på särskilt boende. Maxtaxan får inte överstiga kundens individuella avgiftsutrymme efter inkomstberäkning. Samtliga avgifter nedan ingår i maxtaxan förutom kostnader för mat och hyra. Avgiften för insatser är följande:

Hemtjänst

Avgiften för hemtjänst betalas per timme utifrån den faktiskt utförda tiden per månad.

Ledsagning och avlösning

Ledsagning och avlösning kan ingå i beslut om hemtjänst men även beviljas som självständig insats enligt SoL. Timavgift debiteras enligt gällande timtaxa för hemtjänst upp maxtaxan. Avgift tas endast ut av kunder under 65 år. Kunder över 65 år betalar ingen avgift för dessa insatser.

Trygghetslarm

Trygghetslarm är ett abonnemang och innebär en fastställd kostnad per månad. Utryckningar är avgiftsfria. Kunden betalar för ett abonnemang oavsett om det är både ett stationärt och ett mobilt larm eller om det finns flera larm i hushållet.

Matdistribution

Avgiften räknas upp årligen och debiteras per matlåda. Leveransens av matlådorna är avgiftsfria.

Korttidsboende

Korttidsboende har en avgift för omvårdnad per dygn. Utöver den avgiften tillkommer kostnader för heldygnskost per dygn.

Dagverksamhet

Dagverksamhet har en avgift för omvårdnad per tillfälle. Kostnader för mat tillkommer.

Särskilt boende

Särskilt boende har en avgift för omvårdnad per månad. Avgiften regleras efter beslut i Kommunfullmäktige som utgår från regeringens beslut om maxtaxa enligt 8 kap. 5§ SoL. Kostnader för hyra, mat och eventuellt vissa förbrukningsartiklar tillkommer. Vid frånvaro på grund av sjukhusvistelse görs för perioden ett avdrag på matavgiften. Avdraget görs från första frånvarodagen. Vid annan ”övrig frånvaro” görs ett avdrag från andra frånvarodagen. Avdragets storlek är den samma som dygnsavgiften för maten.

Avgifter för personer som bor på HVB-hem

Med HVB-hem avses enligt 3 kap. 1§ socialtjänstförordningen (SoF) ett hem inom socialtjänsten som tar emot kunder för vård eller behandling i förening med ett boende. Vid placering i HVB-hem får egenavgift för uppehälle tas ut med utgångspunkt från 8 kap. 1§ SoL. Egenavgiften för vård och behandling avser endast vuxna med missbruksproblematik. Kommunen följer regeringens beslut om egenavgiften för stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär.

För andra stöd- och hjälpinsatser än vård och behandling får kommunen enligt 8 kap. 1 § SoL ta ut skälig ersättning. Egenavgiften för andra stöd och hjälpåtgärder (stöd- och omvårdnadsboende) beräknas till 156 kronor/dygn, varav 70 kronor är avgift för boende och 86 kronor är avgift för mat. Den avgift kommunen får ta ut får inte överstiga kommunens självkostnader.

Beräkningen av egenavgiften sker i samband med beslut om insats.

Exempel på uträkning:

+ nettoinkomst

-riksnorm försörjningsstöd

-logidelen per dygn x 30

-boendekostnad (om kunden har en fast boendekostnad som ska betalas månatligen ska även den tas med i beräkningen)

= **Om utrymme finns kan kommunen ta ut full egenavgift per dygn**

Om kunder genom att betala egenavgiften behöver ansöka om försörjningsstöd ska egenavgiften efterges. Möjligheten att efterge egenavgift för vård- och behandling för missbruk regleras i 9 kap. 3 § SoL.

Vem som debiterar kunden egenavgiften styrs enligt det avtal som finns mellan utföraren och kommunen. Om kunden inte frivilligt har betalat den beslutade egenavgiften kan kommunen med stöd av 9 kap. 3 § SoL väcka talan om återkrav hos förvaltningsrätten. Av lagstiftningen framgår att det är kommunen som kan väcka talan mot kunden om hen inte betalar egenavgiften. Kommunen kan inte delegera rätten att driva in dessa avgifter via förvaltningsrätten till en vårdgivare. Inte heller kan indrivning av avgiften ske utan vederbörligt beslut i förvaltningsrätten. Kommunen ska väcka talan hos förvaltningsrätten inom tre år från det kommunens kostnad uppstod.

Avgiftsfria insatser enligt Socialtjänstlagen

Ledsagning och avlösning, boendestöd samt kontaktperson är avgiftsfria insatser för kunder som är över 65 år. Kunden betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter.

Avgifter för insatser beviljade enligt LSS

Insatserna enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är i princip avgiftsfria. Kommunen har dock enligt 19 § LSS möjlighet att ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Avgiften får inte

överstiga kommunens självkostnader. I 20 § LSS anges att om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av LSS, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden.

Personlig assistans

Personlig assistans enligt 9 § 2 stycket LSS är avgiftsfritt. Kunden betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter.

Ledsagarservice

Ledsagarservice enligt 9 § 3 stycket LSS är avgiftsfritt. Kunden betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter.

Kontaktperson

Kontaktperson enligt 9 § 4 stycket LSS är avgiftsfritt. Kunden betalar sina egna kostnader vid resor och aktiviteter.

Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice i hemmet enligt 9 § 5 stycket LSS är avgiftsfritt.

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Kunden betalar ingen matavgift till anordnaren för korttidsvistelse enligt 9 § 6 stycket LSS. Kommunen ska därför ta ut en skälig avgift av kunden för mat vid korttidsvistelse. Matkostnad får tas ut av den som har hel ålderspension, hel garantipension, hel sjukersättning, hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek samt av försörjningspliktiga föräldrar när barnet/ungdomen får omsorg i annat hem än det egna. Kunden betalar sina egna omkostnader för aktiviteter.

Måltidskostnader vid korttidsvistelse/läger

Deltagare på korttidsvistelse eller läger enligt 9 § 6 stycket LSS betalar en skälig avgift för måltidskostnader. Ofta är det barn under 18 år som har korttidsvistelse, då faktureras föräldrarna de måltider barn ätit under sin vistelse.

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt 9 § 7 stycket LSS är avgiftsfritt. Självkostnadspris för eventuella måltider betalas direkt till verksamheten.

Boende i familjehem eller i bostad med särskild service för barn och ungdomar

Föräldrar har enligt 7 kap. 1 § föräldrabalken var för sig underhållsskyldighet gentemot sina barn tills barnet fyller 18 år eller till dess barnet slutar gymnasiet, dock längst till 21 års ålder. För barn och ungdomar under 18 år som stadigvarande vistas i bostad med särskild service enligt 9 § 8 stycket LSS eller i familjehem är båda föräldrarna enligt 20 § LSS skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnad.

I 5 § LSS hänvisas till socialtjänstförordningen 6 kap., där det framgår att ersättningen ska bestämmas efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av föräldrarna enligt lagen (1996:1030) om underhållsstöd. Beräkningen ska göras på var och en av föräldrarna, även om de är sammanboende. Föräldrarna kan ha olika antal barn. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar högsta underhållsstödsbeloppet per månad. Därutöver ska föräldrarna svara för kläder och fickpengar.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad

Vård och omsorg i boende enligt 9 § 9 stycket LSS är avgiftsfritt. Kunden betalar själv sin hyra och står själv för egna matkostnader och aktiviteter. Överenskommelser kan göras mellan gruppboenden och kunden om matinköp eller måltider.

Daglig verksamhet enligt 9 § 10 stycket LSS

Kunden betalar en matavgift till den dagliga verksamheten. Priset sätts av verksamheten och kan variera mellan verksamheter. Det finns även möjlighet att ta med sig egen mat till dagliga verksamheten.

Habiliteringsersättning

Nacka kommun ersätter deltagare i daglig verksamhet med fem kronor per arbetad timme i habiliteringsersättning. Ersättningen utbetalas av anordnaren.